

Régi gondolata Reményiknek a költő és a nő között fennálló titkos örököség. Most az *Egy vérből* című versben így magyarázza a férfilirikusban is múlhatatlanul kiütőköző feminin vonást:

Egy szív jutott nekik:
Törökny, gyöngéd, könnyen hevülő,
Titok-tudó, értelem-ellenes.

S ezt az örököséget valló konfessziót könyvében nyomon követik a Nőhöz írt költemények: nem a szerelem énekei, hanem a testvéri szeretetét:

Bílines nehezül és rabszíj fonódik
A szeretőkre a vágy vak tüzeben
De szabadság van a testvériségben.

Alig egy harmadesztendeje, *Egy eszme indul* című kötetét ismertette, behatóbban foglalkoztam e rovatban Reményik költészetével. Természetes, hogy formai tekintetben, a belső szerkezet s a technikai megoldás dolgában ez a mostani gyűjteménye lényeges eltéréseket közvetlen elődjétől nem igen mutat. Reményik különben sem a meglepetések embere: sokkal konzervatívabb természet; s még kevésbé embere a divatesapongásoknak: sokkal igazabb művész.

Az *Atlantisz harangoz* inkább alapérzelmeinek és vezető gondolatainak állandó megújulását és művészi kivirágzását mutatja. Érzékenysége egyre finomodik, már-már szinte a hajcsövesség finomságai felé s gondolati gazdagsága és mélysége szintén növekvőben mutatkozik. „A szót, a kellőt, illőt, épp-oda valót” pedig,

Melynek gyökere földi szenvedés,
Es földi szenny és földi szerelem,
De koronája csillagokig ér,
Es benne zúg a világegyetem. —

ezt a szót egyre gyakrabban megtalálja. Legfrissebb alkotásai legtöbbször eredeti költői látást közlő művészi hitelű, valóban önmagát és másokat felszabadító, a múlt idővel dacoló, „megváltó szavak”-ban.

Rédey Tivadar.

Bevezetés a vallás lélektanába.
Dr. Kühr Flóris ily című könyve (Budapest, Szent István-Társulat, 1925) kitűnően tájékoztat arról, hogy a modern pszichológia mily eredményekre jutott a vallásos élmények magyarázatában. Bevezetőül a valláslélektan fogalmát, tárgykerét

és jelentőségét ismerteti, miközben különösen tanulságosan fejti ki a valláslélektan s a teológia viszonyát. A valláslélektan történetének rövid áttekintése után szerző áttér a vallásos élmények elemzésére, s a hit, az imádság, az áldozat és a lelkiismeret jelenségét boncolja. Azután külön fejezetben tárgyalja a szentek és a misztikusok lélektanát, majd a vallásos életnek az egyénben való kifejlődését vizsgálja. Végül a vallás meghatározását adja, a vallás lelki gyökereit tárja fel s a vallás történelmi kialakulására vet egy pillantást.

Mindezt a sok és sokféle problémát szerzőnk meglepő tömörséggel és világossággal tárgyalja, mindegyik az idevágó legújabb szakirodalomnak gondos felhasználásával. Különösen sikerült a szentek lélektanának vizsgálása. A vallás definíciója, mely szerint az az istenség fölismerése és elismerése az ember részéről — talán túlságosan intellektualisztikus. Ez alapján bajos volna határvonalat vonni pl. Aristotelesnek Istenre vonatkozó metafizikai állásfoglalása és a vallásos élmény, valamint a XVIII. század „észvalása” s az élő pozitív vallás között. Szerző katolikus teológus s így természetesen a katolicizmus vallási jelenségeiből vonja le tanulságait, mint amelyeket legjobban ismer. Ámde viszont a vallási életnek merőben individualis gyökerei kirívóbban mutatkoznak a fokozatosan mindjebb atomizálódó protestáns vallási életben, amint az pl. Észak-Amerika apró felekezeteinél mutatkozik, melyek vizsgálatát némileg nélkülözzük. A művet kitűnő bibliográfia zárja be. *Pauler Akos.*

Gróf Bethlen Margit: A holdog sziget Istene és egyéb elbeszélések. (A Napkelet Könyvtára, 9. szám.)
A szépíró mindig szükségét érezte annak, hogy élettapasztalatait, reflexióit s az igazságokat, melyeket megismert, vagy legalább igazságoknak tartott, közölje olvasóival. Minden költői műfaj alkalmas erre s köztük a tanító mese ősidők óta kedvelt volt, mely a tanulságos, száraz tapasztalatokat kis elbeszélésekbe foglalta. A mese így a sokaknak érthetetlen, elvont igazságokat mindenki számára érthetőkké, sőt élvezhetőkké tette az által, hogy